

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1918 kl. 12 m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av väckt motion om införande årligen i riksdagsstrycket av förteckning å riksdagens ledamöter.

I en av herr *Welin* inom andra kammaren väckt motion, nr 239, har hemställts, att riksdagen behagade besluta, att förteckning å riksdagens ledamöter, ordnade efter valkretsar, må för varje år, på sätt som befinnes lämpligast, i riksdagstrycket införas.

Till stöd för sin hemställan har motionären anfört följande:

»Riksdagsprotokollen hava ett synnerligen stort värde för forskare på en mängd olika områden. Vid deras studium stöter man emellertid oupphörligt på en stor svårighet, den nämligen, att det ofta i dessa saknas förteckning över vederbörande stånd eller kammares ledamöter. I de forna ståndens protokoll finnas sällan sådana förteckningar. Och under nya riksdagsskickets tid finnas förteckningar endast i samband med den gjorda protokollsgranskningen. I första kammaren förekommer sålunda för varje år blott en sjättedel av ledamöterna förtecknade. Vad andra kammaren angår, finnes sådan förteckning endast vart tredje år, efter de allmänna nyvalen, dessutom i båda kamrarna efter en upplösning av desamma och därpå följande nyval. Ske förändringar i en kammares sammansättning mellan de gjorda valen, återfinnas naturligtvis dessa på sina ställen i protokollen. Men dessa förändringar kräva en synnerligen stor möda att taga reda på. Man kan sålunda praktiskt taget säga, att man icke säkert vet, vilka ledamöter bevistat de riksdagar, i vars protokoll förteckningar saknas.

Under ständsriksdagarna utgävo en del stånd särskilda förteckningar, som icke ingingo i protokollen, men det är anmärkningsvärt och belysande

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 13 saml. 5 avd. 1 häft. (Nr 1). 1

för den sak, som det här är fråga om, att icke alla dessa förteckningar finnas ens i riksdagsbiblioteket.

Numera utgivas visserligen årligen förteckningar över kamrarnas ledamöter, men dessa förteckningar äro icke officiella och torde saknas på de allra flesta håll, där riksdagstrycket i övrigt kan vara tillgängligt.

För de tvenne sista åren har en särskild förteckning över riksdagsmännen införts i registret, men den är endast en utbrytning ur det stora registret och lämnar, alfabetiskt ordnad som den är, icke den upplysning, som jag med denna framställning avser.

Som synes, måste det ofta möta svårigheter, framför allt då man uti landsbygden sysslar med studiet av riksdagstrycket, att veta, vilka riksdagsmän bevistat den riksdag, som det är fråga om. Enstaka representanter, vilkas namn man känner, kan man numera visserligen taga reda på i befintliga register, men många gånger känner man icke namnen. Det är kanske just dessa man vill ha reda på. Det gäller t. ex. att få veta, vilka ledamöter som ett visst år representerat en ort, och huru dessa ställt sig till en del frågor, vilka man sysselsätter sig med.

Saknaden av fullständiga, valkrätsvis ordnade ledamotsförteckningar är tydligen en stor brist, som man, till gagn för forskningen, bör söka att för framtiden avhjälpa. Man är ju i andra avseenden ytterst noga med, att varje ord, som säges i kamrarna, och varje skrivelse, som föredrages, tages till protokollet. Då synes det ock vara tillbörligt, att det för varje år upptages i riksdagstrycket, av vilka riksdagsmän de olika orterna representeras. I alla händelser torde de ledamotsförteckningar, som det här är fråga om, icke i avsevärd grad betunga riksdagstrycket. Tillsammans för båda kamrarna torde de upptaga högst 10 sidor.»

Utskottet.

Utän att tillmäta motionärens framställning allt för stor betydelse, är utskottet dock, på grund av de i motionen anförda skälen, av den uppfattningen, att en förteckning i riksdagens protokoll över kamrarnas ledamöter vid varje riksdag skulle vara till gagn vid studiet av riksdagsprotokollen.

Utskottet vill alltså uttala sig för ett realiserande av motionärens önskemål.

För tillgodoseende av det i motionen avsedda behov har motionären anvisat två särskilda möjligheter. Den ena avser, att i kamrarnas protokoll i samband med det vid varje riksdags början verkställda uppropet intages förteckning över samtliga uppropade ledamöter och ej blott, som nu är fallet, anteckning om dem, som äro vid uppropet frånvarande. Utän

att närmare ingå på frågan om lämpligheten av att en dylik förteckning införes i kammarens protokoll, får utskottet påpeka, att en sådan förteckning endast delvis skulle fylla det ifrågavarande behovet, då den ju icke kunde lämna upplysning om de förändringar i kamrarnas sammansättning, som inträffade under riksdagen. Som en annan möjlighet har motionären anfört införande i registret över riksdagens protokoll av en förteckning över kamrarnas ledamöter, ordnade efter valkretsar. Denna lösning erbjuder också den fördelen, att nyssnämnda förändringar kunde medtagas. En annan fördel med en sådan förteckning vore också, att i denna kunde om ledamöterna intagas sådana uppgifter, som kunna anses vara av personhistoriskt värde, såsom ledamot- eller suppleantskap i utskott, antalet bevisade riksdagar m. m. En sådan förteckning torde lämpligen kunna uppställas närmast i överensstämmelse med vad som skett i den av sekreteraren Tore Hedrén med understöd av riksdagen utgivna uppslagsboken, vilken bok enligt kamrarnas vid denna riksdag fattade beslut från och med år 1919 kommer att utgivas genom riksgäldsfullmäktiges försorg.

Utskottet anser sig icke böra ingå på frågan om den lämpligaste platsen i riksdagstrycket för ifrågavarande förteckning, utan torde detta spörsmål böra överlämnas åt avgörande av riksdagens kanslideputerade. Utskottet vill endast i detta sammanhang uttala det önskemålet, att dessa förteckningar ävensom registret över riksdagens protokoll bliva tillgängliga för prenumeration i samband med kamrarnas protokoll utan att prenumerationen behöver omfatta bihanget till protokollen i dess helhet.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att andra kammaren för sin del ville besluta, att riksdagen måtte uppdraga åt riksdagens kanslideputerade att ombesörja införande årligen i riksdagstrycket av förteckningar över kamrarnas ledamöter, ordnade efter valkretsar.

Stockholm den 5 mars 1918.

På utskottets vägnar:

ALEX. THORE.

Vid ärendets slutbehandling i utskottet hava närvarit herrar Thore, Hagman i Stockholm, Ericson i Funäsdalen, Danielsson, Olsson i Kollungeröd, Hedlund i Östersund, Andersson i Nacka, Nilsson i Vibberbo, Sjöström och Johansson i Hässlås.